

Pád z Baníkova

Baníkov a vôbec hrebeň Roháčov aj v zime priťahuje hlavne českých turistov a horolezcov. Za dobrých podmienok je s nejakými skúsenosťami a s kompletným zimným výstrojom pomerne ľahko prechodný. V zlých podmienkach, keď je skala olepená zle držiacim snehom a k tomu hmla, alebo silný vietor sa prechod hrebeňa stáva neporovnateľne ťažším. Za posledných šesť rokov sme už štyrikrát museli spod stien Baníkova znášať mŕtve telá mladých ľudí, ktorí doplatili na nevhodné podmienky na hrebeni. Posledný prípad je zo 16. februára tohto roku. Dvaja českí horolezci išli na túru z Jalovca cez Pachoľa a Baníkovské sedlo na Baníkov. Prenocovať chceli v Lúčnom sedle a na druhý deň pokračovať na Žiarsku chatu. Od sedla ich delilo 15-20 minút, keď jeden z dvojice (Martin, 21 r.) v hustej hmle stupil na prevěj, ktorý sa pod ním zlomil a horolezec sa zrútil do severnej steny. Jeho kamarát, ktorý ostal na hrebeni s ním komunikoval, no nevidel ho pre hustú hmlu. Zistil, že je cca 50 metrov pod ním a nemôže na nohy. Potom zavolať cez 112 na

HZS a my sme alarmovali vrtuľník z Popradu. Ten štyroch z nás vyviezol do Spálenej doliny, pokiaľ mu to hmla dovolila. Odtiaľ sme šli na lyžiach a pešo a už potme sme prišli na miesto odloženého prevēja. S kolegami, ktorí prišli z južnej strany sme urobili 100 m spust do steny na statickom lane, ale nič sme nenašli. Medzitým údolná skupina, ktorá prehládavala svahy pod stenou našla - žiaľ! už nebohé telo. Pravdepodobne počas toho ako sme my vystupovali na hrebeň, sa už nevládal v zľadovatelej stene udržať a spadol až dole. Horná skupina zbalila materiál a dolná transportovala telo na UT-saniach na Zverovku.

Na jar, keď už bol sadnutý sneh, nás poprosil otec tohto mladíka, či by sme s ním nešli na miesto pádu na Baníkove. Stále mu to nešlo do hlavy a obviňoval toho kamaráta z hrebeňa, že mu nejako nepomohol. Potom, ako sme ho naviazaného na lane „prešikovali“ cez Baníkov a pozrel sa do strmej steny, pochoopil, že ten kamarát nemal žiadnu šancu pomôcť a myslím, že mu aj odpustil.

Rast'o Šroba

Foto: Vlado Žuffa

IKAR - CISA Pontresina 2007

V dňoch 17 - 21. októbra 2007 sa konalo 59. Zasadanie delegátov IKAR-u v Švajčiarskej Pontresine, ktorého sa zúčastnili aj zástupcovia Horskej Služby na Slovensku. Treba podotknúť, že prvý raz mala na tomto významnom medzinárodnom kongrese zastúpenie aj naša oblasť Západné Tatry- sever, v podobe jedného delegáta z našej oblasti.

Prvý pracovný deň sa konal v lyžiarskom stredisku Corvatsch, počas ktorého predviedli na ľadovci vo výške 3303m nad morom nové ukážky spôsobu pozemnej záchrany a použitia nových materiálov pri záchrane na snehu aj v skale, ku ktorým sa pridružilo s testovaním nových

hľadacích prístrojov a metód. V priebehu 2 a 3 dňa prebiehali zasadania jednotlivých komisií IKAR-u, nosnou témou konferencie bol „Proces školenia záchranárov v jednotlivých členských krajinách“

- delegáti jednotlivých krajín prijali návrhy smerníc a odporúčaní pre organizáciu horskej záchrany v jednotlivých krajinách

4 deň konania sa kongresu prebiehali odborné prednášky týkajúce sa horskej záchrany.

Záver zasadania bol venovaný zhromaždeniu a prijatiu nových členov IKAR-u. Na tohtoročnom kongrese sa zúčastnilo približne 300 delegátov, z 58 organizácií a z 31 krajín.

Bendy

Záchranka v Spálenej doline

Dňa 29.9.2007 telefonuje česká turistka, že pod Baníkovským sedlom v Spálenej doline leží turista a sťažuje sa na bolesť za hrudnou kosťou. Okamžite vyzývame na spoluprácu leteckú záchranku a začíname organizovať aj pozemnú záchrannú akciu, pretože počasie nie je pre vrtuľník najideálnejšie. Po prilete pilot skúsi naletieť k pacientovi, no pre silné nárazy vetra sa musí vrátiť k DHS. Medzitým sa z miesta nehody ozýva kolega z HS v Moravských Beskydoch, ktorý je tam náhodou, že je

Rast'o Šroba

Spálená dolina, 29.9.2007

Smrteľné úrazy na zjazdovke

V tejto sezóne nás nemilo prekvapili dva smrteľné úrazy na zjazdovke v Spálenej čo nemá v histórii strediska obdoby. Za posledné roky sledujeme pokles bežných lyžiarskych úrazov, ako sú zlomeniny a vyvrtnutia hlavne dolných končatín čo je spôsobené lepším a bezpečnejším výstrojom u lyžiarov aj upravenosťou svahu. Pribúda nám ale ťažších úrazov (hlava, chrbtica). Je to spôsobené aj agresívnejšou jazdou lyžiarov a tiež bezohľadnosťou pri preplnených zjazdovkách (väčšina ťažkých úrazov býva po kolíziách s iným lyžiarom).

Prvý smrteľný úraz sa stal 28.12.2006. O 12:43 bolo volané so zjazdovky, že je úraz hlavy a následné bezvedomie po páde z lanovky. Postihnutému je poskytnutá prvá pomoc službou HZS na zjazdovke. Ihneď bol volaný vrtuľník z Popradu. Po oznámení,

že nie su letové podmienky sa volá vrtuľník zo Zakopaného a súčasne aj RZP. O päť minút vrtuľník zo Zakopaného potvrdzuje vzlet. Po obhliadke postihnutého lekár z vrtuľníka (TOPR) konštatuje smrť. Príčinou smrti bol úraz krčnej chrbtice spôsobený pádom z lanovky. Postihnutý vypadol z lanovky počas epileptického záchvatu.

Druhý smrteľný úraz sa stal 26.3.2007. O 10:15 bol hlásený úraz hlavy pod horným bufetom.

O 10:20 prichod záchranárov k postihnutému a začiatok resuscitácie. O 10:50 prilet vrtuľníka LZS Poprad. O 11:20 koniec resuscitácie lekár z vrtuľníka (Ate Poprad) konštatuje smrť. Príčinou smrti bola zlomenina spodiny lebečnej a príčina pádu bola rýchla jazda.

Rudo Žuffa

Slovinsko 2007

Dňa 26-30.09.2007 sa naši členovia HS nS oblasť Západné Tatry sever zúčastnili na letnom preškolení v Julských Alpách v Slovinsku. Cesta tam bola dosť náročná no dokázali sme si ju spríjemniť dobrou náladou, ktorá nás neopúšťala po celú dobu pobytu. Hoci nám počasie moc neprialo, napriek tomu sme prežili veľa krásnych zážitkov, či už v prírode alebo s našimi novými kamarátmi zo Slovinska, ktorí sa o nás po celú dobu pobytu vzorne starali. Naš prvotný cieľ vystúpiť na najvyššiu horu Slovinska Triglav 2864m nám prekazilo zlé počasie, a tak tento „gigant“ medzi okolitými kopcami ostal pre nás po celú dobu pobytu zahalený hustou oblačnosťou a zhruba 50 cm pokrývkou snehu a keď že ani jeden z nás nepociťoval „český syndróm zdolania hory“ keď už som tu „osud sme radšej nepokúšali a zvolili sme si radšej náhradný program.

Prvou našou túrou bol výstup do sedla Lukna 1700m. Už v tejto výške sa nachádzalo cca 30cm snehu a pocit zimy upevňoval silnejúci vietor, ktorý sa spájal so snežením. Preto sme sa

rozhodli pre návrat. Cestou dolu nás už čakal Johannes (v ten deň náš sprievodca), a pozval nás na chatu: Bivak pod Luknaja, kde sme sa zohriali a Johannes nás pohostil svojou domácou pálenkou, samozrejme všetko s mierou. Po zostupe sme sa vybrali navštíviť vodopád Slap Peričnik, kde sme pocítili krásu Julských Álp. To že Slovinsko patrí medzi raj raftového využitia sa, sme sa presvedčili vo Vintgare, čo bol kaňon stvorený na rafting. Deň plný zážitkov sme zakončili v meste Bled, ktoré svojim jazerom, okolitými kopcami a miestnou architektúrou, vytváralo dokonalejší obraz splynutia človeka s prírodou.

Nasledujúci deň nás naši slovinskí priatelia zobrali na 2140m vysoký kopec Kopa. Treba povedať, že výstup bol dosť náročný, aj napriek tomu, že počasie ukázalo znova svoj alpský charakter. Pod vrcholom silnejúci vietor a súvislá pokrývka snehu a ľadu v hornej časti Kepy. Napokon sme všetci dokázali vystúpiť na vrchol a napokon zvládli bezpečný zostup kde sme už túžobne zbadali náš autobus. Túru sme zakončili v dedinke

Odišiel statočný človek

V prekrásne júlové ráno prišla na Horskú službu smutná správa. Včera vo večerných hodinách po dlhej a ťažkej chorobe dotliklo srdce Emanuela Hučalu.

Mano sa narodil 9.7.1936 v Nižnej. Po ukončení ZŠ sa vyučil a začal pracovať v ľanárskych závodoch v mieste svojho rodiska. Po ukončení výroby v roku 1966 začína v Nižnej Tesla vyrábať rádiové prijímače Talizman a postupne sa začína s vývojom a prípravou na výrobu televízorov. Mano v tých časoch začína prispievať do podnikových novín ako dopisovateľ a neskôr sa stáva redaktorom. Jeho publikačná

činnosť bola oveľa širšia. Prispieval svojimi článkami do okresných, krajských novín ale aj do časopisov Tatry, Vysoké Tatry a iných. Mal veľkú zásluhu na vydávaní nášho Spravodaja HS kde sme boli a aj sme jediná oblasť na Slovensku, ktorá vydáva vlastné noviny. Prvý spravodaj HS vyšiel v roku 1994 a potom vychádzal dvakrát v roku. V týchto novinách, ktoré vychádzajú dodnes, je zachytená práca a život našej

organizácie, za čo patrí veľká vďaka aj už zosnulému Manovi. Mal veľkú zásluhu aj na vedení a písaní našej kroniky. Bol jedným zo zakladateľov turistického a cykloturistického oddielu, spoluzakladateľom rôznych prechodov a tur.výstupov, ktoré sa poriadajú dodnes. Už v roku 1965 sa stáva členom HS. Veľkou mierou sa podieľal aj pri výstavbe súčasného domu HS a záchranných staníc, zvlášť v Oraviciach. Nikdy nechýbal pri športových akciách poriadaných v Roháčoch. Jeho život bol naplnený prácou pre iných. Bol nenápadný a skromný. V roku 1985 mu bol udelený strieborný a v roku 1996 zlatý odznak HS. V sobotu 14.7.2007 dopoludnia sa na cintoríne v Nižnej prišlo s Manom rozlúčiť mnoho rodákov, priateľov i známych, medzi ktorými nechýbala ani početná skupina členov HS. Mano, vďaka ti za všetko, čo si pre našu oblasť urobil. Ostateň dlho príkladom a vzorom obetavosti.

Zbohom Mano, česť vojej pamiatke.

Stano Jandura

Slovinsko 2007

Foto: Vlado Žuffa

Mojstrana, v obľúbenej krčme našich Slovinských sprievodcov, pri pohári dobrého piva a rozprávania zážitkov či už prežitých v ten deň, alebo o skúsenostiach našich respektíve Slovincov. Večer nám naši slovinskí kamaráti pripravili prezentáciu záchrany v horách spolu s projekciou výstupov či už letných alebo zimných, ktoré boli patrične okomentované väčšinou v slovinskom jazyku. Po prednáške pozval náš predseda našich slovinských kamarátov k nám na Slovensko, ktorí mu dali prísľub, že určite prídu a budeme naďalej rozvíjať našu novu rodiaču sa medzinárodnú spoluprácu. Na záver prebehla diskusia a treba podot-

knúť, že bola patrične dlhá, kde vôbec ani jedna strana nepociťovala jazykovú bariéru a cítili sme sa tam ako jedna rodina.

V deň nášho odchodu sa nám hory konečne predviedli v plnej svojej kráse a odhalili nám svoju nádhru. Škoda, že už nebol čas na nijakú túru, no odchádzali sme s pocitom, že Triglav tu bude aj o rok, no viac ako zdolanie kopca nás hrialo to, že sme v Slovinsku našli ľudí rovnakej krvnej skupiny, s ktorými sa podarilo vďaka výboru HS Západné Tatry sever naviazať spoluprácu a pevne veríme, že ju budeme aj naďalej rozvíjať.

Bendy

Odišiel ďalší senior

V sedemdesiatom prvom roku svojho života odchádza z radov seniorov občan Zuberca Alojz Kováč. Narodil sa 13.5.1936. Po ukončení základnej školy v Habovke odchádza na Trstenské gymnázium. Po úspešnom ukončení štúdia odchádza na základnú vojenskú službu. Potom krátky čas pracuje v Jednote Trstená. V Nižnej začína elektrotechnický priemysel, tak prichádza na oddelenie zásobovania ako referent. Alojza ťahala práca bližšie k domu, ale hlavne chcel pomôcť v rodnej dedine. V roku 1967 sa v Zuberici vytvára účelové hospodárstvo pri TJ, ktorého úlohou bolo budovanie

lyžiarskych dopravných prostriedkov. Lojzo sa stáva jej vedúcim. Zorganizoval okolo seba mladých Zuberčanov a spolu s nimi na vylomenisku v zložitých terénnych podmienkach Salatinskej doliny vybudovali lyžiarsky vlek TRANSPORTA VL 1000-2, 1460 m. dlhý. Vlek bol dokončený v roku 1969. V roku 1970 vybudovali ďalší vlek pre VŠD Žilina v lokalite Redikálné, ktorý slúži dodnes. V ďalšom roku sa

upravuje zjazdovka v Spálenej taktu by sme mohli pokračovať vo vyratúvaní veľmi dlho. Kolektív, ktorý viedol mal 20-25 zamestnancov. V lete pri ňom pracovalo ďalších 15-20 brigádnikov. Vďaka tejto prevádzke, ktorú viedol, Zuberec naozaj vzrastal. Musím spomenúť viaceré diela: výstavba futbalového ihriska a budova pri futbalovom ihrisku, lyžiarsky vlek Janovky, materská škôlka, základná škola, reštaurácia Milotín, Dom služieb a mnohé ďalšie. Aj keď to boli zväčša stavby v akcii „Z“, prevádzka bola ako výkonný orgán. V roku 1989 sa prevádzka ruší. Lojzo sa zapájal aj do športu. Pri lyžiarskych pretekoch o Goral'ský klobúk viac rokov zastával funkciu hospodára. Pri tom všetkom mal čas aj na horskú službu. V roku 1970 sa stáva členom HS a aj tu pracoval, koľko mohol. Viac volebných období pracoval ako poslanec MNV. Lojzo, urobil si toho naozaj veľa pre šport, HS ale hlavne pre občanov Zuberca.

Ďakujeme za všetkých.

Stano Jandura